

Құрметті студент!

2018 жылы «Әлеуметтік ғылымдар, экономика және бизнес - 3» бағытындағы мамандықтар тобының бітіруші курс студенттеріне Оқу жетістіктерін сырттай бағалау 4 пән бойынша өткізіледі.

Жауап парақшасын өз мамандығыңыздың пәндері бойынша кестеде көрсетілген орын тәртібімен толтырыңыз.

Мамандық шифры	Мамандықтың атауы	Жауап парағының 6-9 секторларындағы пәндер реті
5B050600	«Экономика»	1. Экономика қағидалары 2. Макроэкономика 3. Кәсіпорын экономикасы 4. Микроэкономика

1. Сұрақ кітапшасындағы тестер келесі пәндерден тұрады:

1. Экономика қағидалары
2. Макроэкономика
3. Кәсіпорын экономикасы
4. Микроэкономика

2. Тестілеу уақыты – 180 минут.

Тестіленуші үшін тапсырма саны - 100 тест тапсырмалары.

3. Таңдаған жауапты жауап парағындағы пәнге сәйкес сектордың тиісті дөңгелекшесін толық бояу арқылы белгілеу керек.
4. Есептеу жұмыстары үшін сұрақ кітапшасының бос орындарын пайдалануға болады.
5. Жауап парағында көрсетілген секторларды мұқият толтыру керек.
6. Тест аяқталғаннан кейін сұрақ кітапшасы мен жауап парағын аудитория кезекшісіне өткізу қажет.
7. - Сұрақ кітапшасын ауыстыруға;
- Сұрақ кітапшасын аудиториядан шығаруға;
- Анықтама материалдарын, калькуляторды, сөздікті, ұялы телефонды қолдануға
қатаң тиым салынады!
8. Студент тест тапсырмаларында берілген жауап нұсқаларынан болжалған дұрыс жауаптың барлығын белгілеп, толық жауап беруі керек. Толық жауапты таңдаған жағдайда студент ең жоғары 2 балл жинайды. Жіберілген қате үшін 1 балл кемітіледі. Студент дұрыс емес жауапты таңдаса немесе дұрыс жауапты таңдамаса қателік болып есептеледі.

Экономика қағидалары

1. Экономиканы ұйымдастырудың негізгі мәселесі қарастырады:
  - A) қандай игіліктерді өндіруді
  - B) қажеттіліктерді қанағаттандыру мақсатындағы шаруашылық іс-әрекетті
  - C) оларды қандай көлемде өндіруді
  - D) аталған мәселелердің жиынтығын
  - E) қалай өндіруді
  - F) қандай мөлшерде өнім өндіруді

2. Ұдайы өндірістің жай өндірістен айырмашылығы:
  - A) тұтыну немесе айырбас құнын жасауда
  - B) өзгешелігі жоқ
  - C) экономика салаларының өзара байланысында
  - D) өндіріс процесінің ұзақ мерзімді іске асуында
  - E) қоғамдық өндірісті қарастыру әдістері өзгешелігінде
  - F) өндірістің үздіксіз қайталану процесінде

3. Меншіктің анықтамасы:
  - A) Адамдардың субъективтік мүдделерін және сана-сезімдерін анықтайды
  - B) Материалдық игіліктерді айырбастау жөніндегі қатынастар
  - C) Адамдардың арасындағы меншік иесін анықтайтын қатынастар
  - D) Адамға байланысты туындайтын қарым-қатынас
  - E) Адамдардың өндіріс-құрал жабдықтарын иемдену, пайдалану қатынастарын экономикалық жағынан жүзеге асыру
  - F) Өндірілген еңбек өнімдерін және жұмысшы күші иелері

4. Төмендегі тұжырымдаманың дұрысы:
  - A) экономикалық заңдар объективті түрде әрекет етеді, адамдар оларды танып-біліп, өз тәжірибесінде пайдаланады
  - B) экономикалық заңдар адам санасына тәуелді, адамдар оларды белгілейді
  - C) табиғат заңдарына ұқсас
  - D) экономикалық және табиғат заңдары
  - E) экономикалық заңдар табиғи заңдардан ерекше қызмет етеді
  - F) құқықтық заңдарға ұқсас

5. Рыноктық инфрақұрылым дегеніміз:

- A) рынок элементтерінің реттелуі
- B) өндірістік факторлар нарығы
- C) рыноктың басты элементтерінің ішкі құрылысы
- D) тауар айырбасын жүзеге асыратын нарық
- E) рынокқа қатысқан адамдардың мамандығы бойынша өздігінен реттелуі
- F) рыноктық қатынастың қызмет етуін табысты қамтамасыз ететін ұйымдық-құқықтық формалар жиынтығы
- G) жергілікті қызмет көрсету нарығы

6. Нарықтық экономиканың принциптері:

- A) Баға калыптастыру еркіндігі
- B) Тауарлар мен қызметтерге бағаны мемлекеттік реттеу
- C) Мемлекеттің экономикалық секторларын жекешелендіру
- D) Тауар өндірушілерді мемлекеттік қолдау
- E) Интенсивті өндіріс
- F) Экономиканы толықтай орталықтан басқару

7. Меншік:

- A) Жеке иелігіне пайдалану үшін қатынасты жүзеге асырады
- B) Материалдық игіліктердегі өз қажеттіліктерін қанағаттандыру
- C) Материалдық игіліктерді билеу процесі
- D) Иелік ету, пайдалану, басқару құқықтарын іске асырады
- E) Игіліктерді иемденуге байланысты адамдар арасындағы қатынастар
- F) Игіліктерді өндіру және пайдалану шарттары туралы адамдар арасындағы қатынастар

8. Бәсекелік нарыққа сай келмейді:

- A) жетілген бәсеке
- B) нарыққа еркін ену
- C) монополистік бәсеке
- D) монополия
- E) нарыққа еркін ену және шығу
- F) бәсекенің болуы
- G) еркін баға қою

9. Бағалық емес конкуренция- бұл:

- A) өндірістің қысқартылуы
- B) сұраныс пен ұсыныстың төмендеуі
- C) нарықтық бағаның төмендеуі
- D) өнімнің ерекшелігі
- E) жарнама
- F) тауар өндіруге кететін шығындардың төмендеуі
- G) бағаны жасанды жоғарылату

10. Жиынтық ұсыныс қисығы:

- A) бағалық факторлардың әсері қисығының бойымен қозғалу кестесі арқылы көрсетіледі
- B) бағалық емес факторлар солға немесе оңға қозғау арқылы өзгеріске келтіреді
- C) баға мен өндірілген ЖҰӨ арасындағы қатынастарды сипаттайды
- D) экономикалық цикл
- E) баға мен нақты ЖҰӨ арасындағы қатынастарды сипаттайды

11. ЖҰӨ дефляторы:

- A) номиналды ЖҰӨ-ң номиналды ЖҰӨ -ге қатынасы
- B) номиналды ЖІӨ-ң нақты ЖҰӨ -ге қатынасы
- C) номиналды ЖҰӨ-ң нақты ЖҰӨ -ге қатынасы
- D) базисті жылға қарағанда есеп беру жылындағы өнімнің баға бірлігінің өзгеруін көрсетеді
- E) бағалы индекс, экономикадағы белгілі бір уақыт мерзіміндегі тауар және қызметтердің бағалар өзгеруін өлшейді

12. Қосымша құн толығымен табыс ретінде пайдаланылатын ұдайы өндіру нысаны:

- A) экономиканың өркендеуі кезінде
- B) ұдайы өндірістің қарапайым түрінде
- C) тұрақты экономика жағдайында
- D) өндірістің құлдырауы кезінде
- E) жай ұдайы өндірісте
- F) экономикалық дағдарыс кезеңінде
- G) қосымша құн табыс ретінде алынбайды

13. Фирманың ұзақ мерзімді қызметі:

- A) қолданыстағы еңбектің көлемі ғана өзгертін кезеңді
- B) тұрақты және ауыспалы шығындардың анықталу кезеңін
- C) өндіріс күшінің өзгермейтін кезеңін
- D) барлық ресурстардың көлемінің өзгеру кезеңін
- E) барлық шығындар ауыспалы болатын кезеңді
- F) қолданыстағы шикізат көлемінің өзгертін кезеңін
- G) шығындардың тұрақты болатын кезеңін

14. Жалақының қойылымын анықтаудағы дискриминациясы негізгі критерий орын алғанда есептеледі:

- A) лауазым
- B) аумақ
- C) ұлтшылдық
- D) дін
- E) бір мезгілдік зат

15. Меншіктің экономикалық мазмұны:

- A) Айырбасты жүзеге асыру
- B) Фирма барынша көп пайдаға кенеледі
- C) Табыс алуға мүмкіндік жасайды
- D) Жерден мол өнім алу үшін өңдейді
- E) Қалаған бағасына сатады
- F) Жердің құнарлығы артады
- G) Басқара алмайды

16. АӨК негізгі саласы жер жырту технологиясы:

- A) Күрделі ирек тәсіл, күрделі ирексіз тәсіл
- B) Жер жырту тәсілі
- C) Қарапайым ирек тәсіл
- D) Сілтесіздендіру тәсілі
- E) Қарапайым ирек тәсіл, қопару тәсілі
- F) Қопару тәсілі

17. ЖҮӨ шығындар бойынша есептеледі:

- A) инвестициялар
- B) меншіктен пайда
- C) жалақы
- D) пайда
- E) рента
- F) пайыз

18. Экономикалық құбылыстарды талдау (анализ) әдісі:

- A) Жалпы
- B) Жалпы білім арқылы жіктеу
- C) Нақты жағдайды сараптау
- D) Жекелеген құбылыстардың өзара әрекеттерін зерттеу
- E) Құбылыстарды жеке элементтерге бөліп зерттеу

19. Дж. Кейнстің теориясына сәйкес, экономиканың циклдылығы байланысты:

- A) Саяси факторларға
- B) Инвестициялық шығындардың тұрақсыздығына
- C) Климаттық факторлардың әсер етуіне
- D) Техникалық дамудың тұрақсыз дамуына
- E) Ұсыныстың динамикасына әсер етуші факторларына
- F) Табиғи факторлардың әсер етуіне

20. Экономикадағы циклдық өзгеріске алып келетін ішкі факторларға жатады:

- A) Табиғи апаттар
- B) Саяси үдерістер
- C) Кәсіпорынның қалыптасуы
- D) Тұтыну
- E) Соғыстар
- F) Инвестициялау
- G) Жинақтау
- H) Ақша массасы

21. Бағаның өсу қарқыны тұрғысынан инфляцияның түрлері:

- A) құрылымдық
- B) ұшқыр
- C) басылыңқы
- D) сұраныс
- E) баяу

22. Жұмыссыздықтың жақсы жағы:

- A) біліктілікті жоғалту
- B) жұмысбастылардың жұмыстағы тәртібінің жоғарылауы
- C) отбасының, халықтың өмір сүру деңгейінің төмендеуі
- D) ұлттың психикасының бұзылуы
- E) экономикалық потенциалды толығымен пайдаланбау

23. Жылжымайтын мүлікті кепілдікке алатын ұзақ мерзімді ақшалы несие:

- A) ипотекалық несие
- B) инновацилық салық
- C) тұтынушылық несие
- D) мемлекеттік несие
- E) қысқа мерзімдік ипотека
- F) банктік несие
- G) ұзақ мерзімдік ипотека

24. Айналыстағы ақша көлемінің өсуіне тікелей әсер етеді:

- A) ақша айналымының жылдамдығының төмендеуі
- B) шығарылатын өнім нарығындағы инфляция артуы
- C) шығарылатын өнім санының азаюы
- D) ақша айналымының жылдамдығының өсуі
- E) қолма-қол ақшасыз есептің өсуі

25. Еркін сауда саясаты – бұл:

- A) Ақша ұсынысының көбеюі, жиынтық шығындар мен жұмысбастылықтардың көлемін көбейту үшін несиенің арзандауы
- B) Кедендік тарифтердің болмауы
- C) Өнімдерді сату мен әскери бағытталған құралдар
- D) Экспорттық және импорттық субсидиялардың және квотаның болмауы
- E) Шетелдік бәсекеден ұлттық экономиканы қорғауға бағытталған саясаты
- F) Кедендік тарифтер мен квоталардың болуы
- G) Шектелмеген сыртқы сауда саясаты

Экономика қағидалары
ПӘНІ БОЙЫНША СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

Макроэкономика

1. Ағымдарға кірмейді:

- A) Белгілі күндегі ақша сомасы
- B) Ұлттық байлық
- C) Бір айдағы шетелден келген туристердің саны
- D) Бір тоқсандағы ел экономикасындағы инвестиция
- E) Мемлекет бюджетінің тапшылығы
- F) Ағымдағы жыл ішіндегі өндірістің мөлшері

2. Тұтыну бағасының индексі:

- A) Қызметтер мен тауарлар «қоржынының» орташа баға деңгейінің өзгеруін сипаттайды
- B) Тұтыну шығындарына байланысты
- C) Жанама салықтарға байланысты
- D) Қашанда икемді
- E) Жинаққа байланысты

3. Ұлттық табыстың негізгі компоненттері:

- A) Бір жылда өндірілген өнім көлемі
- B) Қор және байлық
- C) ТҰӨ – жеке салықтар
- D) Фирмалар пайдасы
- E) Ренталық түсімдер
- F) ЖІӨ – амортизацияның төлемдері

4. Шығындар әдісі бойынша ЖІӨ есептеуде қолданылады:

- A) Корпорациялар пайдасы
- B) Мемлекет шығындары
- C) Амортизация
- D) Жанама салықтар
- E) Тұтыну шығындары

5. Тұтыну бағаларының индексі:

- A) Теріс шама
- B) Статистикалық көрсеткіш
- C) Әр жылға есептеледі
- D) Инфляциямен байланысты
- E) Пайыз мөлшеріне тәуелді

6. Жалпы ішкі өнім:

- A) Барлық өндірілген өнімдер мен қызметтердің қосындысы
- B) Макроэкономикалық көрсеткіш
- C) Өзіндік құн қосындысы
- D) Жалпы капитал қор салымының құнының қосындысы
- E) Тұтынылған өнімдер мен қызметтердің қосындысы

7. AS-тің бағадан тыс факторлары:

- A) Ақша айналысының жылдамдығы
- B) Технологиядағы өзгерістер
- C) Ақша ұсынысы
- D) Ресурстарға бағалар
- E) Бағалар деңгейі
- F) Пайыз мөлшерлемесінің салдары
- G) Байлық салдары

8. Жиынтық сұраныс көлемінің динамикасына әсер ететін бағалық факторлар:

- A) Шерман заңы
- B) Кобба-Дуглас үлгісі
- C) Харрод-Домар үлгісі
- D) Кейнс әсері
- E) Пигу әсері
- F) Клейтон заңы
- G) Кейнс үлгісі

9. AD қисығына қатысты қате тұжырымдар:

- A) AD қисығы P мен Y арасындағы тура тәуелділікті бейнелейді
- B) баға деңгейі мен шығарылым көлемі арасында кері байланыс бар
- C) Ақша ұсынысы қысқарғанда, AD қисығы солға жылжиды
- D) AD қисығы төмен оңға бағытталған
- E) AD қисығының бойымен жылжу жиынтық сұраныстың жалпы баға деңгейі динамикасына байланысты өзгерісін бейнелейді
- F) AD қисығының көлбеуі теріс

10. Кейнс кресі үлгісіндегі іс жүзіндегі өнім шығару көлемі Y_1 тепе-теңдік Y_0 көлемнен артса, онда:

- A) Қор жинақтары іс жүзіндегі инвестициялардан артық болады
- B) Фирмалар өндіріс пен жұмысбастылықты ұлғайтады
- C) Жиынтық сұраныс жиынтық ұсыныстан артық болады
- D) Тауарлы материалдық қор қысқарады
- E) Сатып алушылар тауарды фирмалардың өндіргенінен аз сатып алады
- F) Жиынтық сұраныс жиынтық ұсыныстан кем болады

11. Тұтыну функциясының графигіндегі көлбеулігі 45° болатын түзуде:
- A) Жинақтаудың ең үлкен деңгейіне сәйкес нүктелерді анықтаймыз
  - B) Үй шаруашылығы шығыны мен табыстары бір-біріне тең болатын нүктелер анықталады
  - C) Үй шаруашылықтарының табыстың әр деңгейіне сәйкес болатын жинақтау сомаларын анықтаймыз
  - D) Инвестициялық сұраныстың өзгеруі байқалады
  - E) Нақты және жоспарланған шығындар бір-біріне тең болады
12. Ұсыныс жағынан сілкініс болған жағдайда:
- A) Жиынтық сұраныс қисығы солға-төмен жылжиды
  - B) Өнім көлемі төмендейді
  - C) Жиынтық ұсыныс өседі
  - D) Атаулы жалақы өседі және инвестициялық шығындар көбейеді
  - E) Баға өседі
  - F) Баға да, өнім көлемі мен жұмысбастылық та өседі
  - G) Жұмысбастылық төмендейді
13. Дж.М. Кейнс бойынша ақшаға сұранысты туындататын, өтемпаздыққа артықшылық берудің себепті уәждері:
- A) Трансакциялық
  - B) Трансүлттық
  - C) Экзогенді
  - D) Ескерту
  - E) Делдалдық
  - F) Сұраныс
14. Ақша ұсынысын азайту туралы шешім қабылдау үшін Ұлттық банк:
- A) Кәсіпкерлік құрылымдарды қаржыландыруды арттыруы мүмкін
  - B) Міндетті резервтер мөлшерлемесін арттыруы мүмкін
  - C) Міндетті резервтер мөлшерлемесін азайтуы мүмкін
  - D) Ашық нарықта мемлекеттік облигацияларды сатып алуы мүмкін
  - E) Есептеу мөлшерлемесін көбейтуі мүмкін
15. Тепе-теңдік пайыз мөлшерлемесі мен ақша массасының ауытқуы байланысты:
- A) Ақша ұсынысының өзгеруіне
  - B) Табыс деңгейінің өзгеруіне
  - C) Банктік резерв нормасына
  - D) Тұтыну шығындары мультипликаторына
  - E) Мемлекеттік сатып алу шығындарына
  - F) Ақша нарығындағы экзогенді айнымалыларға байланысты
  - G) Қор жинағына

16. IS қисығын құруға негіз болатындар:

- A) Мемлекеттік шығындар сырттан беріледі
- B) $ЖІӨ = ТҰӨ = ҰТ$
- C) Жиынтық шығындар үлгісі
- D) Бағалардың бекітілген деңгейі
- E) Кейнс кресі
- F) Өте икемді жиынтық ұсыныс
- G) Ақша нарығындағы ақшаға сұраныс

17. Графикте LM қисығынан жоғары жатқан нүктелерде:

- A) Ақша нарығында артықшылық
- B) Ақшаға сұраныс оған ұсыныстан көп
- C) Игіліктер нарығында артықшылық
- D) Ақша ұсынысы оның сұранысынан көп
- E) Тауарлар мен қызметтерге сұраныс ұсыныстан артық
- F) Ақшаға тапшылық байқалады
- G) Ұлттық табыс көлемі жоспарланған шығындардан кем

18. Экономикадағы сұраныс инфляциясына қатысы жоқ құбылыс:

- A) Халық табысының жоғарылауы
- B) Пайыз мөлшерлемесінің қысқаруы
- C) Әскери шығынның артуы
- D) Инвестициялық шығынның артуы
- E) Энергияға шығындардың өсуі
- F) Салықтың азаюы

19. Толық жұмысбастылық кезіндегі жұмыссыздықтың түрлері:

- A) Табиғи жұмыссыздық
- B) Құрылымдық жұмыссыздық
- C) Жасырын жұмыссыздық
- D) Циклдық және фриktionдық
- E) Фриktionдық жұмыссыздық

20. Өндірістің орташа шығындарының өсу себептері:

- A) Жиынтық ұсыныстың өсуі
- B) Жиынтық сұраныстың өсуі
- C) Ресурстар бағасының төмендеуі
- D) Салықтардың өсуі
- E) Еңбек өнімділігімен қамтамасыз етілмеген номиналдық жалақының өсуі
- F) Ресурстар бағасының өсуі

21. Ағымдағы операциялар бойынша Қазақстан мемлекетінің балансында тапшылық болса:

- A) Фиксалдық саясат жүргізіледі
- B) Импорт көлемі ұлғайтылады
- C) Ауыспалы валюта бағамы көтеріледі
- D) Экспорт көлемі ұлғайтылады
- E) Экспорт қаржыландырылады
- F) Экспорт көлемі қысқартылады
- G) Импортқа салық салынады

22. Ашық экономикада макроэкономикалық саясаттың мақсаты:

- A) Ішкі макроэкономикалық реттеулер
- B) Бейрезиденттерге тауар мен қызмет сатудан түсетін барлық түсімді көрсету
- C) Сауда балансының жай-күйін бейнелеу
- D) Жұмыспен толық қамтуға және төлем балансының нөлдік сальдосына қол жеткізу
- E) Ішкі және сыртқы тепе – теңдікке бір уақытта қол жеткізу
- F) Экономиканы ықтимал шығарылым деңгейіне шығару

23. Шағын ашық экономикаға қатысты пікірлері дұрыс:

- A) Импорттың мөлшері импорттауға шекті бейімділікке тәуелді
- B) Импорттың мөлшеріне тәуелді
- C) Таза қызметтер мен таза ағымдағы трансферттер оң мөлшерді құрайды
- D) Жабық экономика шығысы мультипликатор мөлшеріне тең
- E) Инвестициялар мөлшері әлемдік пайыз мөлшерлемесіне тәуелді
- F) Сауда балансының сальдосы міндетті түрде нөлге тең
- G) Таза экспорттың мөлшері ұлттық кіріске тәуелді
- H) Ұлттық жинақ ақша инвестицияға тең болады

24. Егер неміс маркасының долларға шаққандағы бағасы (1 марка) 50-ден 45 центке түссе, онда Германияда бағасы 150 маркамен сатылатын магнитофонның құны (доллармен) қалай өзгереді?

- A) Әр маркадан 5 центке кемиді
- B) 10 долларға түседі
- C) 7,50 долларға азаяды
- D) 15 долларға арзандайды
- E) 15 долларға өседі
- F) Құны 67,5 доллар болады

25. А елінде капиталдың шекті өнімділігі $1/5$, ал В елінде – $1/3$. Тұтынуға шекті бейімділік екі елде де бірдей. Домар үлгісі бойынша нақты өнім өндірудің өсу қарқыны А елінде:

- A) В еліне қарағанда 13% төмен
- B) В елінің өсу қарқынынан 40% төмен
- C) В еліндегі өсу қарқынынан 60% артық
- D) В еліндегі өсу қарқынының 60%-ын құрайды
- E) В еліндегі өсу қарқынының $3/5$ бөлігін құрайды

Макроэкономика
ПӘНІ БОЙЫНША СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

Кәсіпорын экономикасы

1. Экономикалық өсудің интенсивтік факторлары:

- A) шығындарды қарастыру
- B) техника мен технологияны жетілдіру
- C) жұмыс күшінің сапасын арттыру
- D) жаңа технологиялар игеру
- E) жұмыс күшінің санының өсуі

2. Бюджет саясатында пайдаланылатын негізгі түсініктер:

- A) Түсімдер
- B) Өнімнің сапасы
- C) Өзіндік құн
- D) Сату рентабельділігі
- E) Еңбекті қорғау

3. Өнеркәсіптік кәсіпорынның функциялары:

- A) тұтынушыдан өнімді алу
- B) салықтарды төлеу
- C) экономикаға өзгерістер енгізу
- D) тұтынушыға өнімді жеткізу және сату
- E) өндірісті автоматтандыру

4. Өндірістік кәсіпорынның маңызды міндеттері:

- A) тарихи деректерді зерттеу
- B) шығару құны бойынша есеп жасау
- C) қоршаған ортаны қорғау
- D) кәсіпорын тұтынушыларын жоғары сапалы өнімдерімен қамтамасыз ету
- E) кәсіпорын персоналдарын жалақымен қамтамасыз ету қалыпты, еңбек жағдайын қалыптастыру дұрыс болуы және кәсіби өсу мүмкіндіктерін қарастыру

5. Қоғамдық өндірістің экономикалық тиімділігінің маңызды көрсеткіштері:

- A) қор сыйымдылығы
- B) өнім көлемі
- C) нормативтік коэффициенті
- D) еңбек сыйымдылығы
- E) капитал сыйымдылығы

6. Өндіріс тиімділігін арттыру жолдары:

- A) өндіріс циклінің ұзақтығын арттыру
- B) өнімнің материал сыйымдылығын төмендету
- C) еңбек өнімділігін арттыру
- D) өнімнің қор сыйымдылығын төмендету
- E) табиғи ресурстарды үнемсіз пайдалану

7. Негізгі капиталға жататындар:

- A) жер телімдері
- B) шикізаттар
- C) тасымалдау құралдары
- D) дайын өнім
- E) отын

8. Негізгі құрал-жабдықтарды пайдалануды талдау үшін қолданылатын көсеткіштер:

- A) қормен жарактандырылуы
- B) интенсивті жұмыс істеу коэффициенті
- C) қор қайтарымдылығы
- D) айналымның жүктелу коэффициенті
- E) қор сыйымдылығы
- F) бір айналымның ұзақтығы
- G) шығынның өсу коэффициенті

9. Минералды пайдалы қазбалар:

- A) Металл емес шикізат
- B) Құрылыс материалдары
- C) Қара металл
- D) Көмір
- E) Мұнай
- F) Газ

10. Айналым қорларының негізгі қордан ерекшелігі:

- A) бір өндірістік циклде толығымен тұтынылады
- B) сапалық та, табиғи да тозуға ұшырайды
- C) өзінің табиғи – заттық нысанын өзгертеді
- D) олардың құны дайын өнімге толығымен ауысады
- E) сапалық тозуға ұшырайды
- F) бірнеше өндірістік циклге қатысады
- G) олардың құны өндірілген өнімге біртіндеп ауысып отырады

11. Айналым қорына жатады:

- A) қоймадағы дайын өнімдер
- B) алдағы мерзімде орын алатын шығындар
- C) кәсіпорынның ғимараттары
- D) кредиторлық қарыздар
- E) өнім өндіру барысында пайдаланылатын құрал-жабдықтар
- F) өнім өндіруге қажет машиналар мен станоктар

12. Жұмысшылар:

- A) технологиялық процеске қызмет көрсетеді
- B) біліктілік деңгейі жоғары мамандар
- C) экономикалық жұмыстарды іске асырады
- D) басқарушылық қызметтерді іске асырады
- E) жөндеумен, жүкті, жолаушыларды тасымалдаумен, материалдық қызмет көрсетумен айналысады
- F) инженерлік-техникалық жұмыстарды іске асырады

13. Өнімді шығару көлемін өлшеу бірлігіне байланысты өндірілімді анықтау әдістері:

- A) натуралдық
- B) өнеркәсіптік
- C) өндірістік
- D) кәсіптік
- E) соңғы
- F) алғашқы

14. Кесімді еңбекақы:

- A) қызмет көрсетуге кеткен уақытқа байланысты
- B) еңбекақы кесімді баға қоюдан шығарылған өнімнің саны мен сапасына байланысты болады
- C) еңбек жағдайына байланысты
- D) өнім бірлігінің кесімді бағаламасымен анықталады
- E) нақты жұмыс істеген уақытына айлықпен есептеледі

15. Мерзімдік еңбекақы:

- A) еңбек өлшемі орындалған жұмыс көлеміне байланысты
- B) кесімді бағалама бойынша төлемнен және сандық, сапалық көрсеткіштер үшін сыйақыдан құралады
- C) жоғары бағалама бойынша қарастырылған жүйе
- D) тарифтік мөлшерлемеге сәйкес есептеледі
- E) өнім бірлігінің кесімді бағасына сәйкес есептеледі
- F) еңбек өлшемі жұмыс істеген уақытқа байланысты
- G) нақты жұмыс істеген уақытына айлықпен есептеледі

16. Қаржылық инвестициялар:

- A) өндірісті кеңейтуге қаражат бөлу
- B) өндірісті дамытуға ақша бөлу
- C) күрделі құрылысқа салым салу
- D) облигация сатып алу
- E) акция сатып алу
- F) жаңа техника мен және құрал жабдықтар сатып алу
- G) өндірісті ұлғайтуға салым салу

17. Инвестициялық жобалардың тиімділігін сипаттайтын көрсеткіштер:

- A) табыстылықтың ішкі мөлшерлемесі
- B) таза келтірілген құн
- C) таза пайда
- D) келтірілген шығындар индексі
- E) рентабельділік
- F) айналымдылық коэффициенті
- G) қор қайтарымдылығы

18. Өнеркәсіпте өнімнің өзіндік құнына баға беруде қолданылатын көрсеткіштер:

- A) тауарлы өнімнің толық өзіндік құны
- B) өнімнің белгілі бір бөлігін дайындау
- C) техникалық қамтамасыз ету қызметтерін орталықтандыруға арналған шығындар
- D) алғашқы капитал салымдары мен айналым қаржылары
- E) тауарлы өнімнің 1 теңгесіне шаққан шығыны
- F) цехтардың, учаске мен жұмыс орындарының технологиялық жағынан мамандандырылуы

19. Өзгермелі (айнымалы) шығындарға жататындар

- A) Электр қуатын есептеуіш құралдарсыз төлеу шығындары
- B) Сақтандыруға кететін шығындар
- C) Кәсіпорын басшыларының жалақысы
- D) Отын, жанар-жағармай сатып алуға кететін шығындар
- E) Шикізат сатып алуға кететін шығындар
- F) Жұмысшылардың жалақысы

20. Маркетинг аясында жүзеге асырылатын мақсаттар:

- A) нақты сұраныс пен қанағаттандырылмаған мұқтаждықты анықтау
- B) нарықты кешенді зерттеу
- C) айналмалы қор құрылымын зерттеу
- D) құрал-жабдықтарды мерзімімен пайдалану
- E) еңбек ақыны төлеудің мерзімін білу
- F) негізгі өндіріс қорын қарастыру

21. Өндірістік циклдің ұзақтығын қысқартудың жолдары:

- A) жалпы көлемі өндіріс көлемі мен өнім өткізілуіне және шығындардың құрылымына тікелей байланысты шығындарды есептеу
- B) өндірістік процесті кешенді механикаландыру мен автоматтандыру, өндірістің толассыз жұмыс істеуін арттыру
- C) шығарылатын өнімдер конструкциясы және өндірісті ұйымдастыруды жетілдіру
- D) қабылданған және шығарылған жұмыскерлерді ескергенде белгілі бір күндегі немесе сандағы жұмыскерлердің тізімдік құрамын санау
- E) қазіргі жағдайдағы баға индексін есептегендегі машиналар мен құрал-жабдықтар құнын есептеу
- F) технологиялық бақылауға озық әдістерді енгізу және оны технологиялық операциялардың орындалу мерзіміне сәйкес жүргізу

22. Бәсекеге қабілеттіліктің бағадан тыс факторлары:

- A) логистиканы тиімді ұйымдастырудың арқасында шығынды азайту
- B) негізгі қорды уақтылы жаңартып отыру
- C) шикізатты арзан бағаға сатып алу
- D) тауарды сатқаннан кейінгі қызмет көрсету
- E) тауарлық марка
- F) жарнама

23. Өндірістік функцияның негізгі ортақ қасиеттері:

- A) өндіріс көлемі қолданылатын ресурстардың көлеміне, сапасына байланысты
- B) белгілі бір өнім көлемін шығару үшін қолданылатын факторларды бір бірімен алмастыруға және толықтыруға болмайды
- C) өндірілетін өнімнің максималды көлемі мен берілген технология деңгейіндегі өндіріс факторларының физикалық көлемі арасындағы тәуелділікті сипаттайтын функционалдық өзара байланыс
- D) өндірістік функция бір өнім көлемін алу үшін өндіріс факторларын қолданудың тиімді балама нұсқаларын сипаттайды
- E) өндірістік функция факторлардың әрбір берілген үйлесімінде өнімнің максималды көлемін шығаруды сипаттайды
- F) өндірісте қолданатын белгілі бір факторлар тұрақты болмаса, онда басқа бір фактордың көлемін өзгерту арқылы өнім көлемін арттырудың шегін анықтай алмаймыз
- G) өндірістік функция белгілі бір тауардың түріне бағынады

24. Табыстылық көрсеткіштерін талдау міндеттері:

- A) табысты бөлу бағыттарын, пропорцияларын және тенденцияларын зерттеу
- B) өнім бағасын анықтау, кәсіпорынның өндірістік қуатының өзгеру нұсқаларын есептеу
- C) тұрақты табыс қатарына жатқызылған жеке баптар бойынша өнім шығару
- D) өнім өткізуден түсетін табыс сомасын есептеу
- E) табыс табу үшін шығындарды ұлғайту
- F) табысқа әсер ететін факторлардың әсерін анықтау және сандық өлшеу
- G) қосымша табыс алатын жағдайларды қарастыру

25. Кәсіпорынның төлеуге міндетті шығындары:

- A) өнім өндіру, қызмет көрсетуге байланысты шығындар
- B) жұмысшылардың әлеуметтік жағдайын жақсартуға байланысты шығындар
- C) тұтыну шығындары
- D) міндетті қорларды құруға қатысты шығындар
- E) өнім өндіріп, оны өткізуге байланысты шығындар
- F) салық және салықтық төлемдер
- G) жәрдем беру, қайырымдылық мақсаттарға байланысты шығындар

Кәсіпорын экономикасы
ПӘНІ БОЙЫНША СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

Микроэкономика

1. Экономикалық жүйе келесі сұрақтарды шешеді:

- A) Кім үшін өндіреміз?
- B) Қашан? Неліктен? Кім?
- C) Қандай дәрежеге жетеміз?
- D) Қашан өндіреміз?
- E) Қай жерде өндіреміз?

2. Жетіспеушіліктің болу себебі, адамзат қалауы:

- A) Объективті
- B) Субъективті
- C) Нақты шектеусіз
- D) Талғамсыз
- E) Қанағаттандыратын заттарға қарағанда өте төмен
- F) Табиғи заңдылыққа бағынады және нақты шектеусіз

3. Позитивтік талдау бұл:

- A) Экономиканың ағымдағы процестерге түсінік береді
- B) Нарық тепе-теңдігін зерттейді
- C) Қалай болу тиіс сұрағына жауап береді
- D) Сандық талдау
- E) Баға деңгейін талдайды
- F) Сапалық талдау

4. Егер X және Y тауарларының қиылысқан икемділігі 0,81-ге тең болса, онда:

- A) Бір - бірін ауыстырмайтын тауарлар
- B) бір тауар бағасының төмендеуі екінші тауарға тұтынуды өсіреді
- C) Екі тауар бір-бірін алмастыратын тауарлар
- D) Екі тауар бір-біріне мүлдем қатынассыз
- E) Бірін -бірі толықтыратын тауарлар
- F) Олар субституттар
- G) X және Y тауарлары- алмастырғыштар

5. Егер табыстың төмендеуі тауарға сұранысты өсірсе, онда бұл тауар:

- A) Төменсапалы
- B) Мезгілдіктауар
- C) Толықтырушы
- D) Сапасынашар
- E) Комплементтертауары
- F) Сәнкойтауар

6. Сіз 100 теңге жұмсай аласыз, пицца бағасы 70 теңге, ал Кока-Кола бағасы 40 теңге. Бұл игіліктер жиынтығының айырмасыздық қисығы орналасады:

- A) Бюджеттік түзуден жоғары
- B) Бюджеттік түзуден жоғары оңға қарай
- C) Басқа координаттар жүйесінде
- D) Бюджеттік түзуде
- E) Жауапқа ақпарат жеткіліксіз
- F) Әр дайым түзудің астында

7. Жалпы пайдалылық өседі, егер шекті пайдалылық:

- A) Оңмәнді болса
- B) Теріс болмаса
- C) Қысқарса
- D) Өссе
- E) Өзгермейді
- F) Жай қарқынмен өседі
- G) Теріс шама болады

8. Бюджеттік шектеу көлбеуі:

- A) Екі тауардың салыстырмалы нарықтың бағасын көрсетеді
- B) Оң болады және табыстың күрделілігімен анықталады
- C) Жеке табыс күрделілігімен анықталады
- D) Сызықтық бюджеттік шектеуге айнымалы болады
- E) Екі тауардың бағалық икемділігі арқылы анықталады
- F) Бір тауарға қатысты екінші тауардың салыстырмалы бағасы
- G) Оң болады

9. Талғамсыздық қисығының кез келген нүктесінде:

- A) Тұтынушы ең жоғары пайдалылыққа ие болады
- B) Базистік, (өткен) мерзімнің бағаларымен көрсетілген
- C) Жоғарыдағылардың барлығы дұрыс емес
- D) Базистік кезеңдегі бағаларының ағымдағы тұтыну құнын бағалау
- E) Нақты табысты есептеу үшін белгіленген табысты бағалар индексіне бөлу

10. Ұсыныс қисығының солға қарай жылжу себебі:

- A) Сұраныс қысқаруынан
- B) Барлық жағдайда
- C) Сұраныс артуынан
- D) Өндірушілер санының азаюынан
- E) Өндіріс факторларына деген бағаның өсуінен
- F) Ұсыныс қысқаруынан

11. Масштаб эффектісі сипаттайды:

- A) Орташа ауыспалы және орташа валдық (жалпы) шығындар қисық сызықтарының шекті шығындар қисық сызықтарының көбеюші, үдеуші бөлігімен қиылысуы
- B) Фирманың қысқа мерзім аралығындағы қызметін
- C) Өндірістің күш – қуаты өсуі арқылы орташа шығындардың азаюы мен ресурстар тиімділігінің арту көрінісі
- D) Ұзақ мерзімде өнім көлемі өскен сайын орташа жалпы шығындар өседі
- E) Ұзақ мерзімде өнім көлемі өскен сайын орташа жалпы шығындар азаяды

12. MRTS көрсетеді:

- A) Бір өндіріс факторын қосымша бірлікке көбейткендегі екінші өндіріс факторының қысқаруын
- B) Изоквантаның көлбеуін
- C) Өндірістік функцияны
- D) Қысқа мерзім аралығындағы фирма өндіріс қызметін
- E) Өндірілген өнім көлемінің қисығы

13. Шекті шығындарды есептеу формуласы:

- A) $Q: TR$
- B) $VC:Q$
- C) $\Delta TC : \Delta Q$
- D) $FC:Q$
- E) $MC=(TC)$

14. Шекті шығындар тең:

- A) $\Delta Q / (PQ)$
- B) $\Delta TR/\Delta Q$
- C) $\Delta Q/TVC$
- D) $\Delta VC/\Delta Q$
- E) Жалпы шығындар функциясының туындысына
- F) $\Delta TC/\Delta Q$

15. Қысқа мерзімде фирма жабылуы тиіс, егер баға:

- A) AVC орташа айнымалы шығындардан төмен
- B) AVC орташа айнымалы шығындардан жоғары
- C) AC жалпы шығындарға тең
- D) ATC орташа жалпы шығындардан төмен
- E) AVC орташа айнымалы шығындарға тең
- F) ATC орташа жалпы шығындардан жоғары

16. Қысқа мерзімді кезеңде нарықтық ұсыныс нені анықтайды:

- A) Шекті шығындардың артуын
- B) Айнымалы шығындардың өсуін
- C) Айнымалы шығындардың төмендеуін
- D) Тепе – теңдік бағаны
- E) Шекті шығындардың төмендеуін
- F) Орташа шығындардың артуын

17. Өсуші шығындары бар салада өнім шығарудың өсуі қандай жағдайға әкеледі:

- A) Орта және шектік шығындардың өсуіне
- B) Жалпы шығындардың төмендеуіне
- C) Тұрақты шығындардың өсуіне
- D) Шектітабысқа теңестіріледі
- E) Орташа шығындардың төмендеуіне
- F) MC қисығы жоғары жылжиды
- G) AC қисығы жоғары жылжиды

18. Монополист өніміне сұраныс қисығы:

- A) Кемиді және көлбеуі теріс
- B) Кемімелі
- C) Сызықты
- D) Көлбеуітеріс
- E) Көлбеуі оң

19. Монополияланудың формалары: Херфиндаль – Хиршман индексі:

- A) Бірсалалық
- B) Монополиялық билік индексі
- C) Нарықтық
- D) Синдикаттау
- E) Табыстылық
- F) Картельдік
- G) Парасаттылық

20. Табыс бойынша идеалды бағалық дискриминацияда:

- A) MR қисығы сұраныс қисығы бойымен жүреді
- B) MR қисығы сұраныс қисығымен параллельді келеді
- C) $MR=MC$
- D) MR қисығы сұраныс қисығымен сай келеді
- E) MR қисығы сұраныс қисығынан төмен өтеді
- F) MR қисығы сұраныс қисығымен байланыссыз өтеді
- G) MR қисығы сұраныс қисығымен тең келеді

21. Жетілмеген бәсеке жағдайындағы фирманың іс-әрекеті:
- A) Тұтынушылар тауар бағасы мен сапасы туралы хабардар
  - B) Тауар бағасын нарық анықтайды да, фирма өнімін сол бағамен өткізуге мәжбүр болады
  - C) Фирма өнім көлемін өсіруге ұмтылмайды және бағаны өсірмек болып өнім көлемін шектемейді
  - D) Фирманың максималды табысы да бұларға тең: $MR=AR=P$
  - E) Жетілмеген бәсеке жағдайында нарыққа түсетін өнім көлемінің өсуі тауар бағасын біртіндеп түсіруге әсерін тигізеді
  - F) Фирма белгілі бір көлемде өнімді өткізудің арқасында максималды пайда табудың жолдарын қарастырады
22. Олигополия - бұл нарық құрылымы:
- A) Ұзақ мерзімді потенциалды пайда
  - B) Өндірістің көп бөлігін қадағалайтын бір-бірімен байланысты фирмалар
  - C) Сатушылардың жоғары көлемін
  - D) Фирманың индустрияға кіруі және шығуы жеңіл
  - E) Ерікті арақатынас
23. Егер $MRP > MRC$ болса:
- A) Нарықтық бағаның өзгеруі
  - B) Фирмада қаржы тапшылығы пайда болады
  - C) Шекті кіріс шекті шығындардан асады
  - D) Фирма факторлардың көп санына ие болады
  - E) Фирма пайдасын жоғарылатады
24. Сұраныс $Q_d = 10 - 2p$ және ұсыныс $Q_s = 4 + p$ функциялары берілген, мұндағы p - тауардың бағасы. Тауардың тепе - теңдік бағасы:
- A) 1
  - B) 1.5
  - C) $6/5$
  - D) $3p = 6$
  - E) 10
  - F) 2
  - G) 1

25. Қоғамдық игіліктің сұранысы мен ұсынысын талдауының кейбір ерекшеліктері:

- А) Егер игілікті әр қайсымыз жеке тұтынсақ, бұл пайдалылықтың жоғарылауына әкеледі
- В) Егер игілікке бағалар әр түрлі пайдалылық өсіп, шығындар азаяды
- С) Егер игілікті бірге тұтынсақ, бұл пайдалылықтың төмендеуіне әкеледі
- Д) Пайдалылықтың әр түрлі деңгейі бар, қоғамдық игілікке бірдей бағаны белгілеу тұтынушылар үшін Парето бойынша нәтижесіз
- Е) Қоғамдық игілік өндірісінің нәтижелі көлеміне жету оның бірлескен тұтынуын қажет етеді
- Ғ) Қоғамдық игілікті бірлесіп тұтыну тұтынушылардың әл-ауқатының төмендеуіне мүмкіндік туғызады
- Г) Тұтынушының шекті пайдасы

**Микроэкономика
ПӘНІ БОЙЫНША СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ**